

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ РОБОТИ

КЗ «Кухченський ліцей»

**ЩОДО СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В
УМОВАХ ВІЙНИ, ЗАПОБІГАННЯ ТА
ПРОТИДІІ ПРОЯВАМ НАСИЛЬСТВА,
БУЛІНГУ, ЦЬКУВАННЮ СЕРЕД
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

НА 2024-2025 Н.Р.

1. КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 24 лютого 2023 р. № 174-р Київ

Про затвердження плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2023 рік

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-%D1%80#Text>

2. МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАКАЗ

від 15 травня 2023 року № 563

Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні

<https://document.vobu.ua/doc/19580>

3. Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти Лист МОН № 1/12186-23 від 16.08.23 року

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>

4. Закон України від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», який набрав чинності 19.01.2019 року.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>

5-8. Нормативні документи МОН України з протидії булінгу

- **Наказ МОН 1646 від 28.12.2019 протидія булінгу**
- **Наказ МОН 293 від 26.02.2020 План заходів протидія булінгу**
- **Лист МОН 1_9-207 Роз'яснення застосування наказу 1646**
- **Лист МОН 1 9-80 від 11.02.2020 булінг**

<http://19.zosh.zt.ua/normatyvni-dokumenty-mon-ukrayiny-z-protydyi-bulingu/>

План роботи закладу зі створення безпечного освітнього середовища на 2024-2025 н.р.

№ п/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальні
1.	Проводити аналіз стану й причин травматизму, його соціально-економічних наслідків, дослідження причин виникнення факторів середовища життєдіяльності, небезпечних для життя і здоров'я дітей.	Постійно	Адміністрація, класні керівники
	Провести обстеження сховищ, пришкольньої території, приміщень, підготувати їх до нового навчального року	Вересень	Адміністрація, відповідальні за сховища
2.	Забезпечувати неухильне виконання Законів України «Про охорону праці», «Про пожежну безпеку», «Про дорожній рух», додержання вимог нормативно – правових актів у сфері профілактики травматизму; Закону України №8584 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо протидії булінгу»; Лист МОН «Про здійснення превентивних заходів	Постійно	Адміністрація, класні керівники, працівники школи

<p>серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні » від 1305.2022 р. № 1/5119-22; Лист МОН «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» від 29.03.2022 р. № 1/3737-22; НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (СХВАЛЕНО Указом Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020); ПЛАН ЗАХОДІВ з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі на 2021 рік (ЗАТВЕРДЖЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 р. № 1668-р); Концепція «Безпечна і дружня до дитини школа»; Методичний посібник «Кодекс безпечного освітнього середовища»; Постанова МОЗ від 26.08.2021 р. №9 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»; Лист МОН від 30.07.2014 № 1/9-385 "Методичні рекомендації для проведення бесід з учнями загальноосвітніх навчальних закладів з питань: уникнення враження мінами і вибухонебезпечними предметами;</p>		
--	--	--

	поведінки у надзвичайній ситуації".		
3.	Включити до тематики класних, загальношкільних батьківських зборів, засідань педагогічних рад питання безпеки життєдіяльності, профілактики травматизму, профілактики булінгу; безпеки учасників навчального процесу під час війни.	Згідно з графіком проведення батьківських зборів, педагогічних рад	Заступник з НВР, ЗВР, класні керівники, соціальний педагог, практичний психолог
4.	Щоденно проводити до початку уроків огляд пришкільної території на наявність сторонніх підозрілих предметів.	Вересень - травень	Черговий адміністратор
5.	Повторення правил поведінки у сховищах та алгоритму дій під час сигналу «Повітряна тривога».	Вересень, січень	Класні керівники, учитель ЗУ, відповідальні за сховища
6.	Вчасне виявлення та корекція булінгу серед учнів; залучення уваги пед. працівників та батьків, та сприяння спільному вирішенню		Практичний психолог, соціальний педагог

7.	Виявлення учнів, схильних до пропусків уроків без поважних причин	Постійно	Соціальний педагог
8.	Профілактика шкідливих звичок та формування навичок здорового способу життя	жовтень - листопад	Практичний психолог
9.	Кампанія «16 днів проти насильства» (за окремим планом)	листопад-грудень	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
10.	Тематичні заходи «СНІД! Не залишимося байдужими!»	листопад	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
11.	Уроки добра.	грудень-січень	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
12.	Профілактика конфліктних ситуацій «учень-учень», «учень-батьки», «учень-вчитель», «учитель-батьки». Виявлення елементів булінгу та їх корекція.	протягом року	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники

13.	<p>Інтерактивні заняття</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивне заняття «Стоп булінг» - практикум «Ти і твої емоції» <p>Крок до успіху: психологічний супровід обдарованих дітей/ С.В.Бащенко.-Х.:Вид-во «Ранок», 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивне заняття з використанням матеріалів методичного посібника «Упевненість у собі як показник успішності в майбутньому» Крок до успіху: психологічний супровід обдарованих дітей/ С.В.Бащенко.-Х.:Вид-во «Ранок», 2016 	<p>вересень-жовтень лютий</p> <p>березень</p>	<p>Практичний психолог, соціальний педагог</p>
14.	<p>Програма корекції стресових розладів і тривожності у дітей та підлітків «Профілактика негативних явищ у підлітків»</p>	<p>протягом року (за потребою)</p>	<p>Практичний психолог</p>
15.	<p>Корекційно-розвиткові заняття із дітьми ООП</p>	<p>протягом року</p>	<p>Практичний психолог</p>

16.	<p>Консультація учнів з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відносини з ровесниками; - відносини з протилежною статтю; - відносини з вчителями; - вибір майбутньої професії; - проблеми особистісного зростання; - результати власної діагностики; 	впродовж навчальног о року.	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
17.	<p>Консультація батьків, щодо питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спілкування з дітьми, нормалізація відносин; - проблеми у поведінці дітей; - безпечна поведінка в інтернеті; - проблеми у навчанні дітей; - результати діагностики дітей; - особисті проблеми батьків; - виявлення проявів булінгу; 	впродовж навчальног о року	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники
18.	<p>Консультації дітей – вимушених переселенців, дітей, постраждалих унаслідок військових дій та їх батьків щодо розвитку самооцінки, соціалізації, розвитку товариськості.</p>	за потребою	Практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники

19.	Індивідуальна діагностична робота з дітьми, що потребують підвищеної уваги.	Протягом навчального року	Практичний психолог
20.	<p>Проведення з учнями бесід, лекцій, індивідуальних та групових консультацій з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виховна година «Комп'ютерна залежність» - виховна година «Шлюб. Одруження. Дитина.» - гра-подорож «Права дітей» - відео лекторій «Правова абетка» - акція «Червону стрічку носять небайдужі» до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом - тренінг «Твоє життя у твоїх руках» - година спілкування “Як обминути лихо” з переглядом відеофільму “Станція призначення – життя” - відеолекторій «Порушення прав дітей: експлуатація та торгівля» - година спілкування «Коли дівчинка дорослішає» - бесіди з профілактики шкідливих звичок, пропаганди ЗСЖ серед учнів на годинах спілкування 	<p>впродовж навчального року</p> <p>7-8 класи 10 клас (дівчата) 3, 4 класи 1 -2 класи</p> <p>8-9 класи 6-9 класи</p> <p>10-11 класи</p> <p>6-7 класи 7-11 класи</p>	ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники

21.	<p>Виступи на батьківських зборах (повідомлення результатів психологічних досліджень, надання рекомендацій, лекторій для батьків «Шкільні труднощі, як з ними впоратися батькам першокласника», «Психологічні особливості розвитку дитини підліткового віку», «Психологічна підготовка до ЗНО», «Психологічні особливості адаптації дитини до шкільного навчання», «Як допомогти дитині у виборі майбутньої професії», «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час війни:- воєнний стан, надзвичайна ситуація, заборони та обмеження;</p> <ul style="list-style-type: none"> - правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру: необхідно, не рекомендується, забороняється; - що таке «тривожна валіза», як підготувати, що покласти; - як діяти під час сигналу «Повітряна тривога», під час онлайн-уроків, якщо вмикається сигнал «повітряна тривога»; - правила спілкування в соціальних мережах в умовах воєнного стану; - як вчиняти з інформацією, яка несе загрозу для України (не фотографувати місцевість, не публікувати, не репостити інформацію, яка містить фото з координатами 	за запитом	Адміністрація, класні керівники 1-11 класів
-----	---	------------	---

	<p>інфраструктури населеного пункту, розташування ЗСУ тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> - що робити, якщо виявлено підозрілий або вибухонебезпечний предмет; - як поводитися під час обстрілів стрілецькою зброєю, артобстрілах, артилерійських обстрілів системами залпового вогню; - як діяти у разі виявлення диверсантів, на що і на кого звертати увагу; - як діяти в умовах хімічної атаки; - перша домедична допомога під час обстрілів; - домашня медична аптечка, що має бути; 		
22.	Поновити куточки, інструкції та правила з безпеки життєдіяльності, безпеки під час війни, розміщення у них телефону довіри для учнів у разі порушення їхніх прав.	Вересень	Адміністрація, класні керівники
23.	Виявлення учнів, схильних до правопорушень. Анкетування .	Жовтень	Соціальний педагог
24.	Виявлення знань з проблем ВІЛ/СНІДу, впливу тютюнових речовин та наркоманії в учнів. Анкетування.	Жовтень-листопад	Соціальний педагог
25.	Проведення тижня безпеки життєдіяльності (за окремим планом)	Квітень	ЗВР, класні керівники

26.	Проводити відповідні інструктажі учителям фізичної культури, ЗУ, трудового навчання, хімії, фізики з учнями та вихованцями.	Вересень - червень	ЗНВР
27.	Співпрацювати з вихователем безпеки	Постійно	Педколектив
28.	Продовжувати вивчення курсу «Основи здоров'я», «Захисту України» згідно з програмою Міністерства освіти і науки України для учнів 1-11 класів.	Вересень-травень	Учителі основ здоров'я, Захисту України
29.	Проводити позапланові інструктажі з техніки безпеки з учнями та працівниками щодо правил поведінки під час перерв на території та в приміщенні школи, у спортивних залах, з правил дорожнього руху, з правил поведінки на водоймах, з правил безпечного поведіння вдома, надворі, у натовпі, мінної безпеки, поведінки у сховищах, дій при сигналі «Повітряна тривога» з дотримання прав учнів та толерантного ставлення до усіх учасників освітнього процесу.	Вересень - червень	ЗВР, класні керівники
30.	Посилити контроль за веденням журналів інструктажів з техніки безпеки та журналів випадків травматизму, профілактики булінгу.	Постійно	Заступник з НВР
31.	На педагогічних нарадах розглядати питання персональної відповідальності педагогів, учнів та їх батьків за виконання правил безпечної поведінки.	Щоквартально	ЗНВР, ЗВР
32.	Проведення онлайн-анкети серед учнів, батьків, педагогів (спільно з Вихователем безпеки) в рамках	Протягом року	ЗВР, соціальний педагог

	проекту «Спеціаліст з безпеки в освітньому середовищі»		
33.	Продовжувати роботу щодо попередження дитячого травматизму під час проведення лабораторних та практичних робіт.	Постійно	Учителі хімії, фізики, біології, праці, Захисту України
34.	Перед проведенням свят проводити цільові інструктажі з учнями щодо дотримання безпеки.	Постійно	ЗВР, класні керівники
35.	Забезпечення дотримання норм охорони та захисту прав учнів пільгових категорій	Постійно	Соціальний педагог
36.	Проводити в останні два дні чверті Дні безпеки: комплексні бесіди з усіх видів дитячого травматизму, пам'ятки на канікули, безпеки під час війни.	Грудень, березень, травень	ЗВР, класні керівники
37.	Організовувати індивідуальні бесіди щодо профілактики дитячого травматизму під час канікул з дітьми, схильними до девіантної поведінки та їх батьками (за потреби).	Грудень, березень, травень	ЗВР, класні керівники, соціальний педагог
38.	Профілактика з питань правового виховання і злочинності серед неповнолітніх.	Грудень	ЗВР, соціальний педагог
39.	Проведення свята до Дня захисту дітей	1 червня	ЗВР, педагог-організатор, соціальний педагог
40.	Інструктажі по попередженню дитячого травматизму під час канікул.	Жовтень, грудень, березень,	ЗВР, класні керівники

		травень.	
41.	Проводити цільові інструктажі перед виходом за межі закладу під час екскурсій.	Постійно	Класні керівники
42.	Проведення уроків з питань безпечної життєдіяльності та профілактики травматизму в позаурочний час із залученням фахівців підрозділів поліції спільно з Вихователем безпеки	Жовтень, березень	ЗВР, класні керівники 1-11 класів
43.	Провести День здоров'я (за окремим планом)	07.04.25	ЗВР, П-О, класні керівники, вчителі фізичної культури
44.	Провести День цивільного захисту (за окремим планом)	квітень чи початок травня	Дирекція, педколектив
45.	Провести День козацтва та День захисниць та захисників України (за окремим планом).	01.10.24	ЗВР, ЗНВР, П-О, класні керівники, вчитель ЗУ
46.	Провести декаду «Увага! Діти на дорозі».	з 01.09 по 10.09.24	ЗВР, П-О, кл. керівники, вчитель основ здоров'я

47.	<p>Проведення уроків з учнями закладу з відпрацюванням практичних дій в умовах виникнення надзвичайних ситуацій та надання першої домедичної допомоги травмованим і потерпілим.</p> <p>Проведення навчань, бесід з питань дії при сигналі “повітряна тривога”; при виявленні вибухонебезпечних предметів та інші</p>	Січень - травень, 9, 10, 11 класи	Учитель Захисту України, медсестра
48.	Проводити конкурси, вікторини на знання правил безпечної поведінки та з питань профілактики травматизму, боулінгу.	Вересень – травень	Педагоги-організатори, класні керівники
49.	Удосконалювати форми роботи з батьками щодо збереження життя й здоров'я дітей у позаурочний час та під час канікул.	Постійно	ЗВР, класні керівники
50.	Питання попередження дитячого травматизму під час канікул доводити до відома учнів та батьків.	Перед канікулами	ЗВР, класні керівники
51.	Організувати заходи щодо утримання в належному стані території закладу. Проведення заходів щодо виявлення та своєчасного зрізання сухостійних дерев та аварійних дерев для уникнення наслідків падіння дерев та недопущення травматизму.	Постійно	Заступник директора з ГР

52.	Забезпечити приміщення закладу, кабінети, необхідними матеріалами з протипожежної безпеки, електробезпеки, виробничої санітарії та гігієни праці.	Постійно	Заступник директора з ГР
53.	Регулярно проводити обстеження приміщень, сховищ, обладнання ліцею з метою визначення технічного стану.	Постійно	Заступник директора з ГР
54.	Своєчасно вживати заходи боротьби з ожеледицею та снігопадом в зимовий період, дотриманню в належному стані території ліцею.	Грудень – січень	Заступник директора з ГР
55.	Виставка методичної та науково – популярної літератури «Безпека понад усе».	Вересень, лютий, травень	Зав.бібліотекою
56.	Розміщувати на сайті школи звернень до батьків, пам'яток, листівок для учнів, методично-практичні, рекомендаційні матеріали з профілактики травматизму, безпеки під час війни, профілактики булінгу, дотримання прав дітей.	Постійно	ЗНВР, ЗВР, психолог, соціальний педагог.
57.	Зустріч із представниками військомату, Червоного хреста, працівниками музею військової техніки, працівниками пожежної частини: бесіда про правила пожежної безпеки, огляд техніки, військової зброї та бесіда про безпеку під час війни.	1-11 класи, 06.12.24	ЗВР, вчитель ЗУ

58.	Ранкові зустрічі з метою формування навичок дружніх стосунків здобувачів освіти.	1-4 класи, щодня	Класні керівники
59.	Бесіди з учнями 1-5 класів про булінг та сексуальне насильство. Перегляд відеороликів		ЗВР, практичний психолог, соціальний педагог
60.	Привітання дітей соціально-незахищених категорій із Днем Миколая, вручення подарунків.	06.12.24	Дирекція, соціальний педагог.
61.	Перегляд відео, мультфільмів з питань безпеки, профілактики булінгу, як пояснити дитині, що йде війна тощо.	Січень – травень	Класні керівники
62.	Рейд по перевірці наявності в учнів світло відбивних засобів на одязі, портфелях з метою попередження травмування на дорогах у темний період доби.	Вересень, січень	ЗВР, соціальний педагог
63.	Наради щодо проведення Уроків безпеки, інструктажів, бесід; розробка та надання класним керівникам готових методичних матеріалів, які вони можуть використовувати у роботі з учнями.	Вересень – травень	ЗВР
64.	Провести батьківські зустрічі (онлайн) з питання: «Батькам про права та обов'язки щодо виховання дітей та відповідальність за неналежне виконання своїх батьківських обов'язків; про відповідальність за вчинені випадки булінгу їхніми дітьми».	Вересень	ЗВР, класні керівники

65.	Бесіди із учнями 9-11 класів з питання торгівлі людьми	Травень	Соціальний педагог
66.	Проведення заходів спільно з вихователем безпеки.	Січень – травень, щоп'ятниці	Адміністрація, вихователь безпеки
67.	Заняття з елементами тренінгу для педагогічних працівників «Війна зумовлює сильний стрес, розчарування»	Грудень	Практичний психолог
68.	Мій улюблений світ без насильства.	Січень	Соціальний педагог
69.	Майстер- клас «Емоційне розвантаження батьків внутрішньо переміщених осіб»	Січень	Практичний психолог
70.	Розробка рекомендацій « Як захистити дитячу психіку під час війни».	Січень	Практичний психолог
71.	Заняття з елементами тренінгу «Інтернет друг чи ворог».	Лютий	Соціальний педагог
72.	Онлайн -анкетування для педагогів та батьків на виявлення проявів тривожності дитини.	Лютий	Практичний психолог
73.	Розробка буклету «Тривога та паніка».	Лютий	Практичний психолог
74.	Тренінг «Життестійкість під час війни» для учнів 10-11 класів	Березень	Практичний психолог
75.	Проведення вправ «Ледачий кіт», «Лимон», «Черепашка» та інших для учнів 1-11 класів.	Березень	Практичний психолог
76.	Тренінг « Вчимося спілкуватися і взаємодіяти один з одним» для 9-11 класів.	Квітень	Практичний психолог

77.	Заняття з елементами тренінгу « Все в твоїх руках» для 6 класів.	Квітень	Практичний психолог
78.	Заняття з елементами тренінгу «Все в твоїх руках» для 1-11 класів.	Травень	Практичний психолог
79.	Індивідуальні консультації для учнів, які схильні до порушення поведінки.	Січень – травень	Практичний психолог
80.	Спостереження за міжособистісною поведінкою дітей Спостереження за психологічним мікрокліматом в навчальному закладі.	Січень – травень	Практичний психолог
81.	Проведення педагогічної консультації на тему «Протидія булінгу в дитячому колективі»	Квітень	Практичний психолог
82.	Провести День безпеки в інтернеті.	7 лютого	Вчителі інформатики, класні керівники
83.	Проведення Дня здоров'я (7 квітня) за окремим планом.	Квітень	ЗВР, П-о, вчителі фізичного виховання та основ здоров'я, кл.керівники
84.	Розробка матеріалів, презентацій для учнів ліцею: «Правила кібербезпеки», «Не будь помічником для ворога, поради поводження в інтернеті», «Правила безпеки під час канікул для дітей»	Вересень – травень	ЗВР
85.	Заняття з елементами тренінгу « Конфлікти , їх суть».	Січень, 5 клас	Соціальний педагог
86.	Профілактична робота, спрямована на формування здорового способу життя. Соціально – психологічний тренінг «Обери здоров'я».	Квітень 1-11 класи	Соціальний педагог

87.	20 лютого Всесвітній день соціальної справедливості Заняття гра «Емоції, як включити життя». Тренінг « Все в твоїх руках».	7, 9 класи Лютий	Соціальний педагог
88.	Консультування «Мої друзі. Недопустимість образ, погроз, насилля».	6-9, березень	Соціальний педагог
89.	4 травня Міжнародний день протидії булінгу. Тренінг «Протидія булінгу».	5 клас, травень	Соціальний педагог

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

Протокол № ---- від 09....2...

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ліцею

Кодекс безпечного освітнього середовища

_____ліцею(гімназії)

ВСТУП

Основним завданням сучасної ліцею, що підтверджується й поширюється Міністерством освіти і науки України та Міжнародною організацією ЮНІСЕФ є створення нового освітнього простору, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Концепція «Нова українська школа» (НУШ) вимагає реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи, адже дуже часто в освітніх закладах постає проблема булінгу та порушення норм поведінки здобувачами освіти, що не дозволяє в повному обсязі досягти поставлених демократичних орієнтирів.

Головним правилом у роботі працівників Кухченського ліцею є необхідність діяти у найкращих інтересах здобувачів освіти. Кожен працівник закладу повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятною. Працівники закладу освіти повинні діяти відповідно до чинного законодавства України та у межах своїх повноважень, орієнтованих на такі цінності :

- взаєморозуміння;
- взаємоповага;
- дружня атмосфера;
- пріоритет прав людини;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя;
- мир;
- єдина країна.

У закладі освіти було створено «Кодекс безпечного освітнього середовища» (КБОС), який регулює стосунки між усіма учасниками освітнього процесу.

Головною метою КБОС у закладі є навчання дітей і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників навчального закладу).

Розділ I

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Працівник – особа, яка працює у закладі освіти згідно з трудовою угодою або за контрактом.

Дитина – особа віком до 18 років.

Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.

Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте якщо між батьками дитини немає згоди, їм має бути

повідомлено, що питання повинно бути вирішено в родині або у службі у справах дітей.

Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником закладу освіти, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.

Особа, відповідальна за Інтернет – працівник закладу освіти, призначений керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території навчального закладу та їх безпеку під час такого користування.

Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину

Розділ II

ЗАВДАННЯ КБОС

Маючи на меті створити безпечний освітній простір, необхідно чітко сформулювати та зазначити завдання, які регламентують засади КОДЕКСУ.

Аналізуючи питання безпечного освітнього середовища були визначені основні завдання КОДЕКСУ у ліцеї:

- визначити поняття «булінгу» та його види; виявити чинники, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;
- відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень учнів, педагогів, психолога, батьків на освітнє середовище школи;
- обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу;
- скласти доступний алгоритм реагування та протидії булінгу;
- сформулювати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, адміністрації школи, батькам щодо організації безпечного середовища в навчальному закладі.

Розділ III

БУЛІНГ

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знуцання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про кого-небудь (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапези за обіднім столом, гри, занять спортом чи громадської діяльності.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у залякуванні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Розділ ІУ

РЕАГУВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв

про випадки булінгу (цькування) в ліцеї.

Загальні питання.

Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькуванню).

Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники,

техпрацівники та педагогічні працівники ліцею та інші особи.

Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

систематичність (повторюваність) діяння;

наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти директору закладу.

Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

Заяви, що надійшли на електронну пошту ліцею отримує секретар-друкарка, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.

Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто директор ліцею або його заступник.

Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).

Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Датою подання заяв є дата їх прийняття.

Розгляд Заяв здійснює директор ліцею з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

Відповідальною особою призначається працівник ліцею з числа педагогічних працівників.

До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація Заяв, повідомлення директора ліцею.

Відповідальна особа призначається наказом директора школи.

Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

За результатами розгляду Заяви директор ліцею видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

Для прийняття рішення за результатами розслідування директор ліцею скликає засідання комісії (далі – Комісія).

Комісія створюється наказом директора ліцею.

До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор ліцею та інші зацікавлені особи.

Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор ліцею зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор ліцею має повідомити постраждалого.

Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та в службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

За результатами розслідування протягом 1 робочого дня призначається засідання Комісії на визначену дату.

Директор ліцею зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Реагування на доведені випадки булінгу

На основі рішення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварку, тобто відповідні дії носять систематичний характер, директор ліцею:

– повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція), службі у справах дітей та відділ освіти Підгайцівської с/р про випадки булінгу (цькування) в закладі;

– забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).

Заходи здійснюються заступником директора з виховної роботи у взаємодії з практичним психологом школи, соціальним педагогом та затверджуються директором закладу.

З метою виконання Заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, соціального педагога, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

«Стаття 173 п.4» . Булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Розділ V

АЛГОРИТМ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ

Ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно- правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.

Проведення зустрічей, круглих столів, семінарів, тренінгів із залученням представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.

Організація консультацій соціального педагога, психолога із запобігання насильству.

Створення інформаційних куточків для учнів із переліком організацій, до яких можна звернутися у ситуації насилля та правопорушень.

Ознайомлення учителів і дітей з інформацією про прояви насильства та його наслідки.

Батьківські збори – це форма організації спільної діяльності батьків, учителів, практичного психолога та соціального педагога, яка передбачає їх спілкування з метою обговорення актуальних питань навчання і виховання, ухвалення рішень.

Консультації – форма роботи з батьками, яка передбачає надання фахівцями соціально-психологічної служби допомоги батькам із різних проблем родинного виховання.

Педагогічний консилиум – форма спілкування учнів, учителів, фахівців соціально-психологічної служби навчального закладу та батьків, метою якої є цілісне, різнобічне вивчення особистості учня, вироблення єдиної педагогічної позиції; визначення головних напрямів удосконалення виховного процесу зусиллями вчителів, батьків, самого учня; тренінги спілкування, методики оволодіння аутотренінгом.

Для успішного попередження та протидії насильству психологу та соціальному педагогу необхідно проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Розділ VI

I. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ

Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI.

Працівники закладу, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством України.

Працівники закладу мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх у рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою.

Працівник закладу освіти може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

Працівник закладу освіти не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації (ЗМІ).

У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу може звернутися до батьків або опікунів учня за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.

Працівники закладу освіти не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

Працівники закладу освіти не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів без їхнього дозволу. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу вважає, що його висловлювання не записуються.

У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу може мати розмову з представниками засобів масової інформації про учня або його батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень закладу для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням керівника закладу.

Приймаючи відповідне рішення, керівник повинен звернутися до адміністрації закладу з проханням підготувати приміщення закладу для роботи представників ЗМІ таким чином, щоб зйомка дітей у закладі була неможливою.

II. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ

Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад освіти повинен захищати зображення дітей.

Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території навчального закладу без попередньої згоди батьків або опікунів дитини (письмова форма).

Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник закладу освіти має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.

Оприлюднення працівником закладу освіти зображення дитини у будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини у письмовій формі.

Якщо зображення учня є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку не є необхідним.

ІІІ. ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Надаючи дітям доступ до мережі Інтернет, заклад зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку.

На території закладу освіти дитина може мати доступ до мережі Інтернет у таких випадках:

під наглядом учителя на заняттях з вивчення комп'ютера (уроки інформатики);

без нагляду вчителя – на комп'ютерах навчального закладу, призначених для цього (вільний доступ).

Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник закладу відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

На комп'ютерах закладу, призначених для вільного доступу до мережі Інтернет, мають бути постійно доступними навчальні матеріали з безпечного користування нею.

Особа, відповідальна за доступ до мережі Інтернет, має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи немає небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, вона має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

Відповідальна особа має повідомити класного керівника про учня, який використовував комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

Класний керівник повинен провести розмову з таким учнем стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

Особа, відповідальна за доступ до мережі Інтернет, повинна забезпечити на території закладу на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
- програмне забезпечення для контролю користування учнями мережею Інтернет;
- антивірусне програмне забезпечення;
- програмне забезпечення для блокування спаму;
- мережевий захист (брандмауер).

Розділ VII

МОНІТОРИНГ КБОС

Директор ліцею призначає уповноважену особу за реалізацію Кодексу безпечного освітнього середовища.

Призначена особа відповідає за реалізацією антибулінгового кодексу, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Кодексу безпечного освітнього середовища.

Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог антибулінгового кодексу працівниками ліцею.

Під час проведення такого загального моніторингу працівники ліцею можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до антибулінгового кодексу та повідомляти про порушення її вимог на території закладу.

На основі результатів анкет працівників відповідальна особа має підготувати звіт та передати його директору ліцею.

Враховуючи результати моніторингу, директор повинен внести необхідні зміни до Кодексу безпечного освітнього середовища та повідомити про них працівників закладу.

Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання положень КБОС

Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них.

Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо. Під час проведення такого загального моніторингу працівники ліцею мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення його вимог на території закладу;

Надання пропозицій щодо внесення можливих змін у КБОС.

Підготовка звіту за результатами анкет працівників закладу та подання його директору. Враховуючи результати моніторингу, директор ліцею повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівникам.

Консультації працівників закладу щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини.

Роз'яснення у разі потреби батькам, дітям положень КБОС, надання інформації щодо їх змін.

Інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризик, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція (шкільні офіцери поліції), соціальні служби.

Показники виконання вимог антибулінгового кодексу ліцей запровадив та виконує антибулінговий кодекс.

Заклад освіти запровадив та виконує Кодекс безпечного освітнього середовища.

Стратегія і відповідні принципи захисту дітей дотримуються всіма працівниками ліцею.

Стратегія визначає такі питання:

- порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники ліцею;

- правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;

- правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;

- правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі;

- принципи безпечних відносин між працівниками закладу та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.

Визначено особи, відповідальні за реалізацію антибулінгового кодексу – адміністрація закладу, класних керівників, психолог школи, соціальний педагог, учителі-предметники.

У закладі затверджено документ під назвою

«Кодекс безпечного освітнього середовища Липинського ліцею, який затверджено рішенням педагогічної ради 09.06.2022 протокол № 10.

Заклад здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти дітей

Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи з дітьми.

У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками, у закладі завжди дотримуються вимог, зазначених у антибулінговій політиці.

Заклад проводить навчання своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

Усі працівники закладу ознайомлені з антибулінговим кодексом.

Усі працівники закладу знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).

Щонайменше один учитель або класний керівник закладу пройшов навчання з методів та інструментів, які використовуються для навчання дітей захисту від насильства та зловживань (також при використанні Інтернету), має плани відповідних занять і навчальні матеріали для дітей.

Класні керівники пройшли інструктаж з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.

Працівники закладу мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту дітей і надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (поліція, суд із сімейних питань, кризовий центр, центр соціальних послуг, медичні центри).

Заклад проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства.

Виконання вимог означає:

На сайті ліцею для батьків є вся необхідна інформація з таких питань:

-виховання дітей без застосування насильства;

-захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;

-можливості для вдосконалення навичок виховання;

-контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.

У закладі дітей навчають, які права вони мають і як можуть захистити себе від насильства

У закладі на годинах спілкування організовано заняття для дітей з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань.

Діти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства і зловживань.

У закладі є навчальні матеріали для дітей (книги, брошури, буклети, листівки) з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет.

Діти мають доступ до інформації про права дитини та можливості отримання допомоги в складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді на сайті ліцею, на інформаційних стендах.

У закладі функціонує «Скринька-Довіри».

Ліцей проводить моніторинг своєї діяльності та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту дітей

Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше один раз на рік.

У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту дітей у закладі проводяться консультації з дітьми та їхніми батьками (опікунами).

Щорічно готується внутрішній звіт про виконання в школі антибулінгового кодексу.

Розділ VIII

Заключні положення

Кодекс БОС ліцею стає чинним в день його оприлюднення.

Оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам ліцею, через його розміщення на сайті закладу.

План заходів із запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти на 2024-2025 навчальний рік

№з/ п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні
1	Опрацювати нормативно-правові документи щодо профілактики негативних проявів в учнівському середовищі	Серпень, вересень	Адміністрація ліцею, педагогічні працівники

2	Проводити профілактично-просвітницькі заходи з профілактики булінгу (цькування), жорстокої та протиправної поведінки, конфліктів в учнівських та педагогічних колективах	Протягом року	Класні керівники 1-11 класів, практичний психолог, соціальний педагог
3	Брати участь педагогічним працівникам у семінарах, нарадах щодо протидії булінгу	Постійно	Педагогічні працівники
4	Провести Всеукраїнський тиждень з протидії булінгу	Згідно наказу	ЗДВР, практичний психолог, класні керівники, педагог-організатор
5	Проводити системну роботу практичному психологу, соціальному педагогу з педагогами закладу освіти, батьками та учнями на тему «Школа дружня до дитини», нараду при директору «Булінг. Кібербулінг. Як його розпізнати?»	Протягом року	Директор, практичний психолог, соціальний педагог педагогічний колектив
6	Співпрацювати з фахівцями служби у справах дітей, соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді щодо профілактичної роботи з питань попередження булінгу (цькування) та насильству в сім'ях згідно окремих спільних планів	Постійно	ЗДВР, практичний психолог, соціальний педагог
7	Тематичні зустрічі здобувачів освіти із інспекторами з ювенальної превенції ТГ з метою проведення просвітницької роботи щодо запобігання булінгу (цькування) в учнівському середовищі	Постійно	ЗДВР, практичний психолог, соціальний педагог
8	Ознайомити учнів, батьків з нормативними документами щодо організації освітнього процесу в закладі освіти	Вересень	Директор, ЗДНВР, класні керівники 1-11 класів
9	Розміщення та оновлення інформаційних матеріалів щодо профілактики булінгу на сайті закладу освіти та стендах	Вересень	Практичний психолог, соціальний педагог
10	Поновлення інформаційних куточків для учнів із переліком організацій, до яких можна звернутися у випадках насилля та	До 01.09	ЗДВР

	правопорушень		
11	Робота консультативного пункту «Скринька довіри»	Протягом року	Практичний психолог, соціальний педагог
12	Тренінгові заняття: «Давайте жити дружно!» та інші згідно планів психолога і соціального педагога	Вересень	Практичний психолог, соціальний педагог
13	Опрацювати правила та обов'язки здобувачів освіти, батьків, правила користування мережею Інтернет, щоб зменшити ризик булінгу	Вересень, жовтень	класні керівники 1-11 класів
14	Тренінгове заняття «Конфлікт. Шляхи подолання конфліктів»	Жовтень	Практичний психолог, класні керівники 9-11 класів
15	Розміщення на сайті інформації «Дізнайся про свої права в цифровому середовищі» з рекомендаціями Ради Європи щодо поваги, захисту та здійснення прав дитини в цифровому середовищі для дітей та молоді	Жовтень	Практичний психолог, педагог-організатор
16	Заходи в рамках акції «16 днів проти насильства»	Згідно наказу відділу освіти	Практичний психолог, педагог-організатор, класні керівники 1-11 класів
17	Рекомендації для класних керівників щодо профілактики булінгу в класних колективах	Листопад	ЗДВР, практичний психолог
18	Тренінг «Протидія виявам насильства в учнівському середовищі»	Грудень	Практичний психолог, класні керівники 6-7 класів
19	Година спілкування на тему «Закон і ми»	Грудень	Класні керівники 7-11 класів
20	Година спілкування на тему «Культура спілкування в Інтернеті»	Лютий	Класні керівники 5-8 класів
21	Година спілкування на	Березень	Класні

	тему: «Моя поведінка в конфлікті / небезпечній ситуації»		керівники 7-8 класів
22	Ранкові зустрічі з метою формування навичок дружніх стосунків здобувачів освіти	Упродовж року	Класні керівники 1-4 класів
23	Індивідуальні консультації з батьками щодо профілактики булінгу	Протягом року	ЗДВР, практичний психолог, соціальний педагог, класні керівники 1-11 класів
24	Моніторинг безпечності та комфортності закладу освіти та освітнього середовища шляхом опитування, анкетування та вжиття відповідних заходів реагування на виявленні випадки булінгу (цькування)	Травень	Директор, практичний психолог, педагог-організатор
33	Засідання Групи по профілактиці правопорушень	За окремим планом	Члени групи

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінг (цькуванню)"<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>

Процедура подання (з дотриманням конфіденційності) заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Усі здобувачі освіти, педагогічні працівники закладу, батьки та інші учасники освітнього процесу повинні обов'язково повідомити директора навчального закладу про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

2. На ім'я директора закладу пишеться заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування).

3. Директор закладу видає наказ про проведення розслідування та створення комісії з розгляду випадку булінгу (цькування), скликає її засідання.

4. До складу такої комісії входять педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булерів, керівник навчального закладу та інші зацікавлені особи.

5. Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу

1. Директор закладу має розглянути звернення у встановленому порядку.
2. Директор закладу створює комісію з розгляду випадків булінгу, яка з'ясовує обставини булінгу.
3. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то директор повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
4. Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

НАКАЗ

Про створення безпечного і здорового освітнього середовища в _____ ліцеї (гімназії) у 2024-2025 н.р.

Згідно із Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указом Президента України від 25 травня 2020 року №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», відповідно до Конвенції ООН про права дитини, наказу МОН від 09.01.2019 №17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів середньої освіти», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу» від 18.02.2018 №2657-VIII, Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229, листа МОН від 18.05.2018 №1/11-5480, методичним рекомендаціям щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами, Закону України «Протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011 №3799- I, на виконання Указу Президента України від 18.05.2019 №2892019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання», наказу МОН від 29.07.2019 №1038 «Про внесення змін до наказу МОН від 16.06.2015 № 641», наказу МОН від 29.07.2019 №1038 «Про внесення змін до наказу МОН від 16.06.2015 № 641», наказу МОН від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України», з метою організації роботи щодо профілактики правопорушень, запобігання злочинності, безпеки життєдіяльності, попередження насильства в сім'ї над дітьми, виховання в учнів таких цінностей як толерантність, повага, порядність, гармонійне спілкування та співіснування у суспільстві, виховання поваги до Конституції держави законодавства, державних символів – Герба, Прапора, Гімну, поваги та любов до державної мови, забезпечення комфортних умов навчання та праці, створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства, з метою попередження поширення негативних явищ в учнівському середовищі

НАКАЗУЮ:

1. Призначити, заступника директора з виховної роботи, відповідальною за проведення з учасниками освітнього процесу виховної роботи із запобігання насильству.

2. Затвердити комплексний План заходів щодо розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі у 2024/2025 навчальному році, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок.

Вересень 2024 р.

3. Заступнику директора з виховної роботи.....:

3.1. Ознайомити педагогічних працівників з комплексним Планом заходів створення у 2024/2025 навчальному році безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок.

До жовтня 2024р.

3.2. Проводити спільну просвітницьку роботу з відповідними міськими службами з питань створення безпечного середовища серед учнів та підлітків, батьків, вчителів

Протягом 2024/2025 навчального року

3.3. Контролювати поведінку дітей, взаємовідносини між учнями, між учнями та вчителями.

Протягом 2024/2025 навчального року

3.4. Своєчасно виявляти батьків або осіб, що їх замінюють, які ухиляються від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо створення належних умов для життя, навчання та виховання учнів та вжити заходів корекції та впливу.

Протягом 2024/2025 навчального року

3.5. Здійснювати контроль за виконанням педагогічними працівниками школи комплексного Плану заходів створення у 2024/2025 навчальному році безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок та надавати оперативну інформацію з цього питання на оперативних нарадах із вчителями

Протягом 2024/2025 навчального року

3.6. Проводити моніторинг безпечності та комфортності освітнього середовища закладу шляхом опитування, анкетування..

Протягом 2024/2025 навчального року

4. Педагогічним працівникам школи:

4.1. Забезпечити виконання комплексного Плану заходів створення у 2024/2025 навчальному році безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок

Протягом 2024/2025 навчального року

4.2. Формувати в учасників освітнього процесу толерантне ставлення одне до одного.

Постійно

4.3. Не допускати проявів жорстокого ставлення до учнів, приниження їхньої честі, гідності та інших форм насильства.

Постійно

5. Класним керівникам 1-11 класів, вихователям:

5.1. Забезпечити щоденний контроль за станом кожної дитини з метою попередження проявів насильства, булінгу або інших негативних явищ.

Постійно

5.2. Створювати позитивну атмосферу в учнівському колективі.

Постійно

5.3. Своєчасно повідомляти адміністрацію закладу освіти щодо порушень правил безпечного освітнього простору.

Постійно, впродовж 2024/2025 навчального року

5.4. Забезпечити проведення роз'яснювальної роботи серед учнів та батьків щодо створення безпечного освітнього середовища через різноманітні форми роботи.

Постійно, впродовж 2024/2025 навчального року

5.5. Формувати безпечний освітній простір шляхом створення позитивного мікроклімату класу, оволодіння учнями навичок безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії.

Постійно, впродовж 2024/2025 навчального року

5.6. При складанні планів виховної роботи класного керівника передбачити дієві заходи і форми роботи з профілактики булінгу, дитячих правопорушень та бездоглядності.

Протягом року

5.7. Розробити спільно з учнями Правила поведінки учнів класу, розмістити їх у класних куточках, мотивувати учнів до їх дотримання.

Протягом року

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор школи:

.....

Додатки:

Додаток 1

Процедура подання учасниками освітнього процесу заяви або повідомлення про випадки булінгу (цькування) в закладі

Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), свідками чи потерпілими якого вони стали або підозрюють когось у його вчиненні стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи, або про який отримали достовірну інформацію.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

(Зразок заяви)

Директору

_____ліцею

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

який (яка) проживає за адресою:

ЗАЯВА

Прошу Вас розглянути ситуацію, що склалась між

_____ (статус, П.І.Б. особи, що зазнала знущань) та

_____ (статус, П.І.Б. кривдника).

_____ (дата) (підпис)

Додаток 2

Процедура розгляду заяви

Після отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування)
директор закладу:

- видає розпорядження про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- повідомляє Службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до

випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє територіальний центр соціального обслуговування(надання соціальних послуг)
- з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;
- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Склад комісії:

Голова – _____ заступник директора з виховної роботи;

Секретар комісії: _____ – соціальний педагог.

Члени комісії:

_____ – практичний психолог;

_____ – педагог-організатор;

_____ – заступник директора з навчально-виховної роботи;

_____ - директор ліцею

_____ - медсестра

За необхідності та за згодою залучаються фахівці:

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти;

Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

Засідання комісії є дієвим у разі участі в ньому не менш 2/3 її складу

Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшої частини голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Під час проведення засідання комісії, секретар веде протокол за формою згідно з додатком до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування).

Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в закладі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення директором закладу.

Рішення комісії може передбачати:

потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах,

заходи для усунення причин булінгу (цькування),

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування),

рекомендації для педагогічних працівників закладу.

рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

Якщо комісія не кваліфікує діяння як цькування, а постраждалий не згодний з цим, то він може звернутись із заявою до органів Національної поліції.

ВИТЯГ ІЗ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню) від 18.12.2018 р. № 2657/VIII

Доведений випадок булінгу тягне штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850-1700 грн) або громадські роботи від 20 до 40 годин – якщо цькування вперше. І від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів або громадські роботи від 40 до 60 годин, якщо дії вчинили повторно або знущалась група осіб. Якщо ці дії вчиняли малолітні або неповнолітні від 14 до 16 років, штраф заплатять батьки або особи, які їх замінюють (50-100 неоподатковуваних мінімумів або громадські роботи від 20 до 40 годин).

Примітка: Згідно з останніми змінами до законодавчих актів України штраф за доведений

Додаток 3

до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування)

ПРОТОКОЛ № _____

засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

(Найменування закладу освіти)

« ___ » _____ 20__ р. _____ Час

_____ год _____ хв

Підстава:

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу
(цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)
рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії _____

Секретар _____

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ, ПСИХОЛОГІВ, СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

- [ПОРАДИ ВЧИТЕЛЯМ ВІД ПСИХОЛОГА](#)

- ресурси з проблем булінгу:

Програма тренінгових занять [«НЕ СМІЙСЯ З МЕНЕ»](#): Навчально-методичний посібник для соціальних педагогів, практичних психологів та вихователів» (електронна версія)

[«СТОПБУЛІНГ»](#): сайт про боротьбу з булінгом для дітей та для дорослих (відео історії, поради, тести, брошури, плакати та ін.)

Онлайн-курс [«Протидія та попередження булінгу \(цькуванню\) в закладах освіти»](#) від освітньої платформи Prometheus

Посібник [«Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти»](#)

Методичний посібник [«Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід»](#)
[Організації, які займаються проблемами булінгу в Україні](#)

- відео-ресурси:

[Скринька психологічних порад та ігротек](#) (записи занять, ігор, майстер-класів) (українською мовою)

[Дитяча психологія](#) (підбірка з тем виховання та розвитку дітей)

[«Шкільний психолог»](#) (рос.мовою): підбірка відео із записами лекцій, тренінгів, уроків тощо

[Цикл відео лекцій від психолога Світлани Ройз «Колошкільне дитинознавство»](#) на EdEra

- ресурси з питань профорієнтації:

[Proforientator.info](#) – профорієнтаційний сайт (тести, опис професій, поради, тренінгові матеріали, словники)

- електронні посібники:

Посібник з конфліктології «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти»

Методичні рекомендації «Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби»

- ресурси з широким спектром інформації психологічного напрямку:

ПСИХОЛОГІС – Енциклопедія практичної психології: статті та книги за різними напрямками психології

«Дитячий психолог» – сайт для батьків і дитячих психологів

«У Психолога» – сайт з тестами, тренінгами, матеріалами для читання, психологічний форум, відео та ін.

КОРИСНІ ПОСІБНИКИ ЩОДО ПРОТИДІЇ АНТИБУЛІНГУ:

- Комплект освітніх програм "Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації"

- Методика формувань умінь протидії насильству у здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти

- Кодекс безпечного освітнього середовища

- Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід

- <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/2019-11-25-protidy-bullingy.pdf>

Телефони довіри

- Дитяча лінія **116 111** або **0 800 500 225** (з 12.00 до 16.00)
- Гаряча телефонна лінія щодо булінгу **116 000**
- Гаряча лінія з питань запобігання насильству **116 123** або **0 800 500 335**
- Уповноважений Верховної Ради з прав людини **0 800 50 17 20**
- Уповноважений Президента України з прав дитини **044 255 76 76**
- Центр надання безоплатної правової допомоги **0 800 213 103**
- Національна поліція України **102**

